

Sygn. akt X Ga 369/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 10 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu X Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Ryszard Trzebny

Sędziowie: SSO Ewa Kaźmierczak

del. SSR Barbara Gryczka

Protokolant: st. sekr. sąd. Sylwia Wawrzyniak

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2014 r., w P.

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Drukarnia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M.

przeciwko (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej w P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w P. z dnia 26 marca 2014 r. sygn. akt IX GC 475/12/7

1. oddala apelację,
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.200 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

/-/ E. K. /-/ R. T. /-/ B. G.

Sygn. akt X Ga 369/14

UZASADNIENIE

Powód (...) Drukarnia spółka z o.o. w M. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w P. kwoty 53.967,30 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 53.136,00 zł od dnia 25 października 2011 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu żądania pozwu podał, że 30 lipca 2011 r., pozwana zleciła mu wykonanie prac przygotowawczych oraz druk katalogów C. 2011, katalogów świątecznych wraz z cennikami oraz kopertami i banderolami. Łączny koszt usługi został określony na kwotę brutto 72.939,00 zł. Pozwana wskazała, że wewnątrz zamawianych katalogów powinno zostać wykonane na papierze typu kreda o gramaturze 115 g/m². Strony przyjęły, iż zlecenie winno zostać wykonane w terminie do 19 sierpnia 2011 r., jednakże z zastrzeżeniem wynikającym z ogólnych warunków umów, że w przypadku zmian do zlecenia termin ten zostanie przesunięty. Po wydrukowaniu i oprawieniu kilku sztuk pokazowych katalogów pozwany zaakceptował próbne wydruki, nie wnosząc żadnych zastrzeżeń co do wyników próbnych wydruków. Pozwana po przesłaniu plików produkcyjnych zgłaszała szereg uwag i propozycji zmian

w stosunku do pierwotnie przyjętych założeń. Przed rozpoczęciem procesu produkcji okazało się, że zamówiony przez powoda papier, który miał być wykorzystany do produkcji okładek przedmiotowych katalogów był obciążony wadami. W skutek powyższego powód był zmuszony zamówić nowy papier i poinformował pozwaną, że realizacja zlecenia w pierwotnym terminie będzie niemożliwa. W połowie sierpnia 2011r., w siedzibie powoda odbyło się spotkanie stron, na którym pozwana podjęła decyzję, iż wydruk okładki katalogu C. zostanie wykonany na papierze dostępnym i najbardziej zbliżonym do pierwotnie zamówionego, co też nastąpiło. W dniu 19 sierpnia 2011 r. powód dostarczył pozwanej 1.560 sztuk zamówionych katalogów, zaś pozostałą część zamówienia w dniu 22 sierpnia 2011 r. Opóźnienie w wykonaniu zlecenia było spowodowane działaniami pozwanej, która wprowadzała liczne zmiany w projekcie. W dniu 23 sierpnia 2011 r. powód wystawił pozwanej fakturę VAT z tytułu wynagrodzenia za wykonane katalogi.

W dniu 6 października 2011 r. pozwana spółka złożyła pisemną reklamację. Pozwana podniosła, że zamówienie zostało wykonane z opóźnieniem, papier wykorzystany do produkcji okładek został wybrany niezgodnie z zamówieniem, wewnątrz nie zostało sporządzone na papierze firmy (...) i jest zaplamione, zaś hotstamping na okładce został przesunięty w stosunku do projektu. Powód nie uznał reklamacji wskazując, iż została ona złożona po terminie. Nadto powód nie uznał zasadności merytorycznych zarzutów reklamacji, za wyjątkiem położenia hotstampingu, w związku z czym był gotów udzielić pozwanej obniżenia wynagrodzenia o kwotę 500 zł. Pismem z 4 października 2011r., pozwana wniosła o obniżenie wynagrodzenia do kwoty 26.568 zł. W dniu 24 października 2011 r. pozwana dokonała częściowej wpłaty w kwocie 19.803 zł. Do zapłaty pozostała kwota 53.136 zł W pozwie powód skapitalizował odsetki ustawowe od kwoty 72.939 zł od 23 września 2011 r. do dnia 24 października 2011r.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 25 stycznia 2012 r. referendarz sądowy Sądzie Rejonowym orzekł zgodnie z żądaniem pozwu. Pismem procesowym z 23 stycznia 2012 r. powód cofnął pozew co do żądania zapłaty kwoty 26.568 zł, bowiem w dniu 5 stycznia 2012 r. pozwana dokonała częściowej zapłaty w ww. wysokości. Powód domagał się także odsetek od uiszczonych należności po terminie oraz odsetek od pozostałej do zapłaty części wynagrodzenia od dnia 6 stycznia 2012 r.

Pozwana w ustawowym terminie złożyła sprzeciw od ww. nakazu zapłaty, w którym wniosła o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów wynagrodzenia pełnomocnika. W sprzeciwie podniosła zarzut wadliwego wykonania dzieła przez powoda i zażądała obniżenia wynagrodzenia. Wskazała, iż reklamacja została złożona w terminie wbrew twierdzeniom powoda. Pozwana podniosła, iż wady wykonanych katalogów były istotne. Zamówienie zostało złożone wraz ze szczegółową specyfikacją. Okładka katalogu miała zostać wykonana z brązowego papieru (...) 330, wewnątrz z papieru firmy (...) o gramaturze 115g. Katalogi zostały wykonane przez powoda po terminie i niezgodnie z ww. specyfikacją. Koszt arkusza brązowy papieru okładkowego (...) 330 wynosi 7,95 zł za arkusz. Tymczasem powód wykonał okładki z papieru (...) 240 g., którego cena rynkowa jest dwukrotnie niższa. W związku z czym wynagrodzenie należne powodowi winno zostać obniżone. Zaprzeczyła, iż wyraziła zgodę na zmianę papieru okładkowego. Podniosła nadto zarzut nieterminowości wykonania dzieła z wyłączonej winy strony powodowej.

W kolejnych pismach procesowych strony podtrzymały dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Wyrokiem z 26 marca 2014r., Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 22.857,55zł z odsetkami ustawowymi od 6 stycznia 2012r., do dnia zapłaty, umorzył postępowanie co do kwoty 26.568zł i ustawowych odsetek od tej kwoty po 5 stycznia 2012r., a w pozostałym zakresie powództwo oddalił. Nadto ustalił, że powód ponosi koszty postępowania w 8,42%, pozwana w 91,58% i pozostawił szczegółowe wyliczenie tych kosztów referendarzowi sądowemu.

Wydanie wyroku poprzedzone zostało następującymi ustaleniami faktycznymi i rozważaniami prawnymi;

W dniu 30 lipca 2011 r. pozwana zleciła w formie mailowej powodowi wykonanie prac przygotowawczych oraz druk katalogów C. 2011, katalogów świątecznych wraz z cennikami oraz kopertami i banderolami o łącznym nakładzie 10.000 sztuk. Okładka katalogu C. miała zostać wykonana z papieru P. Brązowy 330. Wynagrodzenie strony ustaliły na kwotę 72.939zł brutto. Termin dostarczenia zamówionych katalogów strony ustaliły na dzień 19 sierpnia

2011 r. Zgodnie z § 4 pkt. 10 ogólnych warunków świadczenia usług poligraficznych przez powoda, w przypadku wprowadzenia zmian do zlecenia po akceptacji przez klienta próbnego wydruku lub odbitki nakładowej, termin zamówienia zostaje przesunięty.- Bezsporne, a także: odpis powoda z KRS (k. 12-14 akt), zamówienie i wycena (k. 15-18 akt), ogólne warunki świadczenia usług poligraficznych przez powoda (k. 19-20 akt), odpis pozwanego z KRS (k. 54-57 akt). Po wydrukowaniu i oprawieniu kilku sztuk pokazowych katalogów pozwana zaakceptowała próbne wydruki, nie wnosząc żadnych zastrzeżeń co do wyników próbnych wydruków.

Pozwana po przesłaniu plików produkcyjnych zgłaszała szereg uwag i propozycji zmian w stosunku do pierwotnie przyjętych założeń. Przed rozpoczęciem procesu produkcji okazało się jednakże, że zamówiony przez powoda papier, który miał być wykorzystany do produkcji okładek przedmiotowych katalogów był obciążony wadami. Zamówienie nowego papieru okładkowego trwałoby 3 do 4 tygodni. Wobec powyższego strona powodowa poinformowała, iż jeśli ma być dotrzymany termin wykonania dzieła konieczny będzie druk okładek na innym papierze – o zbliżonym kolorze i formacie. Pracownik pozwanej - grafik M. M. z uwagi na zagrożenie niedotrzymania terminu uczestniczył w procesie podjęcia decyzji jaki papier będzie najbardziej zbliżony do (...) 330.- Bezsporne, a także: protokół reklamacyjny (k. 28 akt), korespondencja mailowa stron (k. 21 i 62-67 akt), zeznania świadka M. T. (k. 123-124 akt), wzornik papierów ozdobnych (k. 137 akt), zeznania świadka M. J. (k. 252-154 akt). W dniu 19 sierpnia 2011 r. powód dostarczył pozwanej 1.560 sztuk zamówionych katalogów, zaś pozostałą część zamówienia w dniu 22 sierpnia 2011 r. Pozwana pomimo dostrzeżonych wad nie zwróciła katalogów, lecz wykorzystywała je zgodnie z przeznaczeniem. Wymienione katalogi dotyczą produktu sezonowego – czekoladek sprzedawanych w okolicach Świąt Bożego Narodzenia i pozwana obawiała się, że zbyt późne wysłanie katalogów do klientów pozbawiłoby ją zamówień. W dniu 23 sierpnia 2011 r. powód wystawił pozwanej fakturę VAT na kwotę 72.939 brutto, z czego kwota 53.136,00 zł była wynagrodzeniem za wykonanie katalogu C. 2011. Termin płatności ww. faktury upłynął w dniu 22 września 2011 r.

W dniu 24 października 2011 r. pozwana dokonała częściowej zapłaty za należności objęte ww. fakturą VAT w kwocie 19.803 zł, zaś w dniu 5 stycznia 2012 r. (już po wniesieniu pozwu) dokonała częściowej zapłaty w kwocie 26.568zł.- Bezsporne, a także dowód; faktura VAT (k. 29 akt).

Powód wykonał okładkę katalogu C. z papieru (...) 240 g. Cena rynkowa arkusza tego papieru (obecnie ok. 7 zł netto za arkusz) jest tańsza o ok. 37% od papieru (...) Brązowy 330 (obecnie ok. 11 zł netto za arkusz), z którego zgodnie z zamówieniem miała być wykonana okładka.

Cena jednego arkusza papieru (...) brązowy 330 zamówionego przez powoda wynosiła kwotę 7,95 zł. Do wykonania katalogów powód zamówił 1.432 arkusze papieru. Wada katalogu w postaci hotstampingu była wadą nieznaczną, nie wpływającą znacząco na ich estetykę.- Dowód: protokół reklamacyjny (k. 28 akt), katalogi C. (k. 119-120 i 135-136 akt), opinia biegłego wraz z zeznaniami na rozprawie i opiniami uzupełniającymi (k. 204-207, 226-227, 257-258 akt, 284 akt).

W dniu 25 sierpnia 2011r., pozwana spółka złożyła drogą mailową reklamację. Pozwana podniosła, że zamówienie zostało wykonane z opóźnieniem, papier wykorzystany do produkcji okładek został wybrany niezgodnie z zamówieniem, wewnątrz jest zaplamione na wszystkich egzemplarzach na stronie 72, zaś hotstamping na okładce został przesunięty w stosunku do projektu. W odpowiedzi powód wskazał, iż terminy oddania prac oraz kwestia zmiany papieru na okładce były z nim konsultowane i zatwierdzone. Pozwana była uprzedzana o ryzyku zaplamienia wewnątrz katalogu w postaci odbicia kalki. Powód zgodził się jedynie na uznanie reklamacji w zakresie hotstampingu i zaoferował obniżkę wynagrodzenia za usługę o 500 zł.- Dowód: reklamacja (k. 27 akt), korespondencja mailowa stron (k. 22-26 akt). Pismem z 4 października 2011 pozwana wniosła o obniżenie wynagrodzenia za wykonanie katalogów C. do kwoty 26.568 zł, wskazując iż koszt jednego egzemplarza katalogu zawierającego wady to kwota 2,66 zł brutto. Powód nie wyraził zgody na obniżenie wynagrodzenia.

W dniu 28 grudnia 2011 r. pozwana wystawił powodowi notę obciążeniową na kwotę 26.568 zł. Następnie dokonała potrącenia ww. kwoty z wierzytelnością powoda o zapłatę wynagrodzenia za wykonanie katalogów C.- Bezsporne, a także pismo pozwanego z dnia 04 października 2011 r. (k. 30 i 68-69 akt), pismo powoda z dnia 18 października 2011

r. (k. 30-32 akt), pismo pozwanego z dnia 30 listopada 2011 r. (k. 33-34 akt), oświadczenie o potrąceniu wraz z notą obciążeniową (k. 43 akt).

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie przeprowadzonych w toku postępowania wyżej wskazanych dowodów z dokumentów, zeznań ww. świadków oraz opinii biegłego. Sąd uznał za wiarygodne zebrane w sprawie dokumenty urzędowe i prywatne przypisując im znaczenie jakie wynika z art. 244 i 245 kpc. Zgodnie z art. 244 § 1 kpc dokumenty urzędowe sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast jak wynika z art. 245 kpc dokumenty prywatne stanowią dowód tego, że osoba która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Z art. 245 kpc wynika zatem, iż dokument prywatny nie korzysta z domniemania zgodności z prawdą oświadczeń w nich zawartych, a jedynie z domniemania, iż osoba podpisana złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dlatego też uznał za autentyczne dokumenty prywatne przedłożone przez strony i przyjął, iż osoby podpisane na tych dokumentach złożyły oświadczenia w nich zawarte. Za wiarygodną w pełni i przydatną dla potrzeb rozstrzygnięcia niniejszej sprawy uznał opinię biegłego H. A. wraz z opiniami uzupełniającymi i zeznaniami biegłego złożonymi na rozprawie. Opinia sporządzona przez biegłego – po jej uzupełnieniu – jest jasna, niesprzeczna i zawiera szczegółowe omówienie przyjętych przez biegłego wskaźników, kryteriów i wartości, jak i wyjaśnienie podstaw opracowanych przez niego wniosków, które zostały logicznie i przekonująco uzasadnione. Wnioski biegłego zaprezentowane w opinii są przy tym jednoznaczne i stanowcze. Mając na względzie powyższe walory Sąd Rejonowy uznał opinię sporządzoną w niniejszej sprawie za wiarygodną i w pełni przydatną dla potrzeb rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Opinia okazała się rzetelną i profesjonalną - biegły przedstawił i wyjaśnił podstawowe założenia opinii oraz podstawy i metody dokonywania wyliczeń, co pozwala na weryfikację poprawności jego rozumowania. Tym samym pisemna opinia biegłego wraz z ustnymi wyjaśnieniami na rozprawie spełnia wymogi określone w art. 285 § 1 k.p.c. Zdaniem sądu biegły w opinii uzupełniającej w sposób rzeczowy wyjaśnił wszelkie zarzuty wobec jego opinii i sąd w tym zakresie dał mu w pełni wiarę. Jego wyjaśnienia były rzeczowe, logiczne i w pełni profesjonalne. Na podstawie ww. opinii biegłego sąd I instancji ustalił, iż różnica ceny rynkowej pomiędzy papierem zamówionym przez pozwaną, a zastosowanym przez powoda do produkcji katalogów C. wyniosła 37%, co w sposób szczegółowy wynikało z opinii uzupełniającej II. Na jej podstawie ustalił również, iż wady w postaci złego wykonania hot-stampingu można było uniknąć. Sąd Rejonowy uznał za wiarygodne zeznania świadków M. T. i M. J., bowiem były wzajemnie spójne, rzeczowe i logiczne. Z zeznań powyższych świadków jednoznacznie wynikało, iż pracownik pozwanej był informowany o zmianie okładki katalogu C.. Nie wynika z tych zeznań, aby doszło jednak do zmiany umowy, gdyż M. M. był zatrudniony jako grafik i nie można uznać, aby by uprawniony do zmiany istotnego postanowienia umowy jakim jest rodzaj użytego papieru. Nie można również pominąć, że pozwana została postawiona w sytuacji, w której odmowa zgody na zmianę papieru skutkowałaby znacznym opóźnieniem w wykonaniu umowy, co z kolei skutkowałoby brakiem zamówień towaru (katalogi w każdym roku są nowe). W tej sytuacji jakakolwiek akceptacja innego papieru przez pozwaną może być rozpatrywana jedynie jako akceptacja zastępczego rozwiązania problemu, nie oznacza natomiast zmiany treści umowy. Umowa została zatem wykonana nienależycie, gdyż użyto innego niż umówiony papieru na okładkę.

Sąd pominął w toku procesu ustalenie kwestii rodzaju papieru użytego we wnętrzu, gdyż pozwana w złożonej reklamacji tej niezgodności nie podnosiła. Sąd Rejonowy uznał, że pomimo brzmienia ogólnych warunków umowy nakładającego obowiązek pisemnej reklamacji pod rygorem nieważności, należy uznać reklamację pozwanej za złożoną skutecznie, gdyż powódka przystąpiła do jej wyjaśniania i zajmowała stanowisko w przedmiocie reklamacji. Powoływanie się obecnie na brak wymaganej formy reklamacji stanowi nadużycie prawa (art. 5 k.c.). Sąd I instancji oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka M. M. jako spóźniony. Zgodnie z art. 47912§ 1 kpc, w brzmieniu obowiązującym do dnia 3 maja 2012 r. w pozwie powód jest obowiązany podać wszystkie twierdzenia oraz dowody na ich poparcie pod rygorem utraty prawa powoływania ich w toku postępowania, chyba że wykaże, że ich powołanie w pozwie nie było możliwe albo że potrzeba powołania wynikła później. W tym przypadku dalsze twierdzenia i dowody na ich poparcie powinny być powołane w terminie dwutygodniowym od dnia, w którym powołanie ich stało się możliwe lub wynikała potrzeba ich powołania. Zdaniem sądu wniosek o przeprowadzenie dowodów z zeznań ww. świadka winien zostać złożony już w pozwie, zaś powód nie wykazał późniejszej potrzeby

jego powołania. Sąd dał wiarę zeznaniom członka zarządu powoda, jednakże nie przyczyniły się one do ustalenia stanu faktycznego sprawy. Sąd dał wiarę zeznaniom członka zarządu komplementariusza pozwanego, iż nie doszło do zmiany umowy z zakresie papieru na okładkę, albowiem jest to zgodne z kontekstem sytuacyjnym, w którym ujawniono zabrudzenia papieru, funkcją zajmowaną przez świadka M., a także brakiem jakiegokolwiek korespondencji potwierdzającej, że miała zmiana miejsca umowy. W ocenie sądu członek zarządu pozwanej był poinformowany o konieczności wyboru innego papieru, jednakże była to sytuacja dla pozwanej „bez wyjścia” i w tych okolicznościach akceptując inny papier mogła i tak co najwyżej współdziałać przy minimalizacji własnej szkody, a nie dokonywać zmiany umowy.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy, powództwo okazało się w większej części zasadne.

Bezspornym w sprawie było, iż strony łączyła umowa o dzieło. Zgodnie z art. 627 kc, przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Powód wskazał, iż wykonał na rzecz pozwanej oznaczone dzieło w postaci produkcji katalogów, wobec czego pozwana zobowiązana była do zapłaty powodowi wynagrodzenia w łącznej kwocie 72.939,00 zł brutto. Bezspornym było, iż w dniu 24 października 2011 r. pozwany dokonała częściowej zapłaty wynagrodzenia w kwocie 19.803 zł, zaś w dniu 05 stycznia 2012 r. (już po wniesieniu pozwu) dokonała częściowej zapłaty w kwocie 26.568 zł (o którą kwotę powód dokonał częściowego cofnięcia pozwu). Po ograniczeniu powództwa powód żądał zapłaty kwoty 26.568 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz ustawowych odsetek w łącznej kwocie 2.212,84 zł od należności zapłaconej po terminie. Zgodnie z art. 6 kc, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Procesowe rozwinięcie tej zasady zawarte jest w art. 232 kpc, który stanowi, że strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów z których wywodzą skutki prawne (...). Ogólnie rzecz ujmując strona powodowa, aby uzyskać korzystne dla siebie rozstrzygnięcie winna wykazać dochodzone roszczenie tak co do samej zasady, jak i wysokości. Innymi słowy, niezbędne jest przedstawienie przez stronę powodową twierdzeń uzasadniających okoliczności faktyczne będące podstawą żądania i jego wysokości oraz wskazanie dowodów na poparcie tych twierdzeń. Natomiast rzeczą strony pozwanej jest wykazanie (powołanie twierdzeń i dowodów) niweczących prawo wywodzone przez stronę powodową (por. orz. SN z 3 października 1969 r., II PR 313/69, OSN 1970, nr 9, poz. 147; orz. SN z 5 stycznia 1999 r., III CKN 84/98, niepubl.). Zdaniem Sądu Rejonowego powód wykazał za pomocą dokumentów i zeznań świadków, iż wykonał na rzecz pozwanej zamówione dzieło (w zakresie jakim pozwana zaakceptowała zmiany co do papieru okładkowego katalogu). Poza sporem pozostawało, iż zamówiony przez powoda papier P. Brązowy 330, z którego zgodnie z zamówieniem pozwanej miały zostać wykonane okładki zawierał wady. Okoliczność ta obciąża powoda, gdyż zgodnie z art. 471 k.c. domniemuje się jego winę, a powód nie podnosił żadnej przesłanki ekskulpującej. Okoliczność, iż wada była na papierze od dostawcy nie ekskulpuje powoda, gdyż jako profesjonalista winien taką sytuację przewidywać i dokonywać sprawdzenia papieru lub zabezpieczenia jego zapasów na wcześniejszym etapie. Czas oczekiwania na nowy papier wynosił 3-4 tygodnie. W obliczu powyższego pozwana za pośrednictwem swojego pracownika, aby uniknąć opóźnienia zgodziła się na wykonanie okładek z papieru (...). Jak ustalono w sprawie, cena tego papieru jest obecnie na rynku niższa o 37% w stosunku do papieru P. Brązowy 330 (7 zł netto – papier (...) i 11 zł netto papier (...) 330). Pozwana przyjęła wykonane katalogi i je wykorzystwała zgodnie z przeznaczeniem. W obliczu powyższego należało wskazać, iż powód wykonał dzieło, w związku z czym po stronie pozwanej ziściło się zobowiązanie do zapłaty wynagrodzenia.

Pozwana podniosła zarzut obniżenia wynagrodzenia do kwoty 26.568 zł, wskazując iż koszt jednego egzemplarza katalogu zawierającego wady to kwota 2,66 zł brutto, powołując się na wady zamówionego dzieła. Jak stanowi art. 637 kc, jeżeli dzieło ma wady, zamawiający może żądać ich usunięcia, wyznaczając w tym celu przyjmującemu zamówienie odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu nie przyjmie naprawy. Przyjmujący może odmówić naprawy, gdyby wymagała nadmiernych kosztów (§1) Gdy wady usunąć się nie dadzą albo gdy z okoliczności wynika, że przyjmujący zamówienie nie zdoła ich usunąć w czasie odpowiednim, zamawiający może od umowy odstąpić, jeżeli wady są istotne; jeżeli wady nie są istotne, zamawiający może żądać obniżenia wynagrodzenia w odpowiednim stosunku. To samo dotyczy wypadku, gdy przyjmujący zamówienie nie usunął wad w terminie wyznaczonym przez zamawiającego (§2). Pozwana wskazała następujące wady dzieła: oddanie dzieła 3 dni

po terminie, wadę hotstampingu, wadę użycia do okładek papieru niższej jakości niż zamawiany oraz zaplamienia wewnątrz katalogu w postaci odbicia kalki. Powołując się na powyższe wady zażądała obniżenia wynagrodzenia. W celu ustalenia zakresu obniżenia konieczne jest porównanie wartości dzieła dotkniętego wadami i wartości dzieła, jakiego na podstawie umowy zamawiający miał prawo oczekiwać (zob. K. Zagrobelny (w:) E. Gniewek, Komentarz, 2006, s. 1054). Odnośnie zarzutu oddania dzieła 3 dni po upływie terminu zdaniem Sądu Rejonowego pozwana nie wykazała, iż wskutek powyższego wartość dzieła uległa w jakikolwiek sposób obniżeniu. Wada hotstampingu jak wynika z ustaleń sądu spowodowała obniżenie wartości dzieła o 1%, gdyż wada ta jest nieznaczna, mało zauważalna dla osoby nieznającej się na technice drukarskiej. Oszacowanie, iż wada ta winna obniżyć wynagrodzenie o 1% jest oparta o kryterium niewielkiej istotności tej wady, a wyliczona kwota jest zbliżona do akceptowanej przez stronę powodową. Skoro wynagrodzenie za wykonanie katalogów C. wyniosło 53.136 zł z powodu powyższej wady zdaniem Sądu Rejonowego uzasadnione jest obniżenie wynagrodzenia o kwotę 531,36 zł. Wada w postaci zastąpienia droższego papieru P. Brązowy 330, tańszym papierem (...) spowodowała obniżenie wynagrodzenia o kwotę 5.178,40 zł. Jak ustalono na podstawie opinii biegłego rynkowa cena użytego do produkcji papieru jest o 37% niższa niż papieru zamawianego przez pozwaną. Powód zamówił w celu wykonania dzieła 1.432 arkusze wadliwego papieru za kwotę 11.384,40 zł. Cena jednego arkusza zamówionego papieru wyniosła więc 7,95 zł netto (była niższa niż obecna cena rynkowa tego papieru, dlatego Sąd Rejonowy dokonał procentowego wartościowania różnicy cenowej). Skoro cena użytego papieru okładkowego była niższa, należało przyjąć, iż każdy arkusz papieru użytego był tańszy wówczas od zamawianego o kwotę 2,94 netto (37% z 7,95 zł). Biorąc pod uwagę, iż do wykonania zamówienia powód zamówił (...) arkusze papieru należało przyjąć, iż dzieło wykonane miało niższą wartość niż zamawiane z powodu zmiany papieru na tańszy o kwotę 5.178,40 zł brutto. O taką też kwotę zdaniem sądu I instancji należało obniżyć wynagrodzenia za wykonane dzieło z przyczyn zmiany papieru okładkowego. Jest zupełnie niezrozumiałe dlaczego powód pomimo, iż użył tańszego papieru – nie zechciał obniżyć wynagrodzenia, choć powinno to być podstawowym obowiązkiem rzetelnego kontrahenta. Sąd nie znalazł jednak podstaw, aby dokonać obniżenia ceny w większym stopniu, gdyż podnoszone przez pozwaną argumenty, że katalog był gorzej odbierany przez klientów, zachodziły pomyłki czy jest to katalog tegoroczny były zupełnie nieprzekonujące i niezgodne z zasadami doświadczenia życiowego. Sąd Rejonowy podkreślił, że już na pierwszej stronie katalogu wskazuje się, że jest to jego ósme wydanie. Klienci pozwanej – jak sama wskazywała – to urzędy centralne, biznesmeni, więc osoby o wysokim poziomie ogólnego wykształcenia i usiłowanie przez pozwaną sugerowania, że pomyłką katalogi po kolorze okładki jest zupełnie nieprzekonujące biorąc pod uwagę specyfikę jej klientów. Natomiast zdaniem Sądu Rejonowego, jak wynika z wiarygodnego materiału dowodowego wada w postaci odbicia kalki nie wpłynęła na wartość wykonanego dzieła – z opinii biegłego wynika, że wada ta była zupełnie nieistotna, a efekt ten miał miejsce na ostatniej stronie katalogu.

Zarzut pozwanej w postaci obniżenia wynagrodzenia okazał się ostatecznie zasadny co do kwoty 531,36 zł i 5.178,40 zł, zatem prawidłowa wysokość wynagrodzenia za druk katalogów (poz. 1 w fakturze VAT na k. 29) powinna wynosić 47 426,24 zł brutto zamiast 53.136 zł brutto (wartość całej faktury tym samym powinna wynosić 67. 229,24 zł brutto zamiast 72. 939 zł brutto). Reasumując, do zapłaty w przedmiotowej sprawie z tytułu wynagrodzenia oraz skapitalizowanych odsetek pozostała kwota 22.857,55 zł, z czego kwota 20.858,24 zł obejmuje obniżone wynagrodzenie, zaś kwota 1.999,31 zł skapitalizowane odsetki obliczone od kwoty zapłaconego już obniżonego wynagrodzenia, gdyż winny one być liczone najpierw od kwoty 67 229,24 zł brutto od 23 września 2011 r. do 24 października 2011 r., następnie po wpłacie kwoty 19 803 zł od kwoty 47 426,24 zł brutto od 25 października 2011 r. do 5 stycznia 2012 r. i po kolejnej wpłacie od kwoty 20 858,24 zł brutto. Dlatego też w punkcie I wyroku Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej na rzecz powoda ww. kwotę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 06 stycznia 2012 r. Podstawę prawną zasądzenia odsetek za opóźnienie stanowi art. 481 § 1 k.c. W punkcie II wyroku Sąd Rejonowy w oparciu o art. 355 §1 k.p.c. umorzył postępowanie co do kwoty 26.568 zł i odsetek ustawowych od tej kwoty po dniu 05 stycznia 2012 r. Cofnięcie pozwu było skuteczne, brak podstaw aby uznać je za niedopuszczalne na podstawie art. 47913 § 1 k.p.c. W punkcie III wyroku Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie jako bezzasadne. W punkcie IV wyroku, na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art.100 kpc rozdzielił stosunkowo koszty postępowania zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Sąd Rejonowy uznał, iż pozwana uległa co do zasądzonej kwoty (22.857,55 zł) oraz co do kwoty objętej umorzeniem (26.568 zł), bowiem dokonała zapłaty już po wytoczeniu powództwa.

Pozwana została więc obciążona kosztami w 91,58 %, zaś powód w 8,42%. Na podstawie art. 108 §1kpc sąd pozostawił szczegółowe wyliczenie kosztów procesu referendarzowi sądowemu.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana, zaskarżając wyrok w części uwzględniającej powództwo ponad kwotę 7.857,55zł zarzucając: naruszenie prawa materialnego - art. 637 §1 k.c. poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji, gdy z okoliczności sprawy wynikało, że powódka nie była w stanie w czasie odpowiednim wykonać zamówienia zgodnie z umową, przy użyciu papieru plike 330, a pozwana była uprawniona do żądania obniżenia wynagrodzenia w odpowiednim stosunku, nie tylko w zakresie różnicy pomiędzy ceną zastosowanego tańszego papieru, a ceną papieru ustalonego w umowie.

W oparciu o powyższy zarzut wniosła o: zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa ponad kwotę 7.857,55 zł, obciążenie powódki kosztami procesu za pierwszą i drugą instancję, z uwzględnieniem kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji podniosła, że sąd pierwszej instancji w zaskarżonym wyroku całkowicie pominął problem odpowiedniego obniżenia wynagrodzenia, w oderwaniu od obniżenia wartości materiału, z jakiego zostały wykonane katalogi. Sąd Rejonowy ustalił prawidłowo, że strony zawarły umowę na wykonanie katalogów z innego papieru okładkowego niż użyty przez powódkę. Innymi słowy powódka wykonała dzieło niezgodnie z umową. Obniżenie wynagrodzenia, jakie przyjął sąd pierwszej instancji uwzględniało wyłącznie cenę tańszych materiałów. Znamiennym jest, że gdyby pozwana wiedziała o wykonaniu dzieła niezgodnie z umową wcześniej, byłaby uprawniona do nieprzyjęcia dzieła. Tym samym, w związku z faktem, iż pozwana, jak słusznie zauważył sąd pierwszej instancji była postawiona w sytuacji „bez wyjścia” musiała odebrać dzieło. Nie pozbawiało jej to jednak uprawnienia do żądania obniżenia ceny, niezależnie od rzeczywistych kosztów zakupu papieru wykorzystanego na okładkę katalogów. Gdyby pozwana zamówiła dzieło o określonych parametrach i cechach, a powódka dostarczyła dzieło o cechach i parametrach innych niż strony uzgodniły w umowie, a cena materiałów byłaby taka sama, pozwana nadal byłaby uprawniona do żądania obniżenia ceny, wywodząc swoje uprawnienie z samego faktu niewłaściwego wykonania zobowiązania. Miarą staranności jaką winna wykazać powódka jest jej profesjonalny charakter. Od podmiotu profesjonalnego, jakim jest powódka, pozwana mogła oczekiwać prawidłowego, zgodnego z wolą stron wykonania umowy. Pozwana żądała zatem odpowiedniego wynagrodzenia, które uwzględniało koszty poniesione przez powódkę, oraz oczywiście ograniczony zysk. W realiach niniejszej sprawy wynagrodzenie, do jakiego pozwana żądała obniżenia wynagrodzenia powódki było sprawiedliwe i zasadne.

Sąd pierwszej instancji nie uwzględnił kosztów i strat wizerunkowych pozwanej, jakie wiązały się z nieprawidłowym i niezgodnym z umową wykonaniem zamówienia przez powódkę. W związku z powyższym obniżenie wynagrodzenia o dalsze 15.000 zł, wobec wcześniejszej zapłaty przez pozwaną kwoty 26.568 zł jest właściwe i adekwatne do zakresu w jakim powódka nie wykonała prawidłowo zobowiązania.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie i o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie odwoławcze według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje;

Apelacja pozwanej okazała się bezzasadna i jako taka podlegała oddaleniu. Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, po rozważeniu całokształtu materiału dowodowego, bez przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów, które to ustalenia Sąd Okręgowy podziela. Właściwy był również zaprezentowany i omówiony w uzasadnieniu wyroku sądu I instancji, wybór przepisów regulujących zaistniałą sytuację stron oraz ich interpretacja. Zdaniem tegoż Sądu wywiedziona apelacja ma charakter wybitnie polemiczny gdyż w swym uzasadnieniu nie wskazuje w istocie na jakąkolwiek wadliwość zapadłego rozstrzygnięcia poprzestając wyłącznie na domaganiu dalszego obniżenia przysługującego stronie powodowej wynagrodzenia.

Jak zatem trafnie podnosi autor apelacji Sąd Rejonowy właściwie ustalił, iż strony zawarły umowę na wykonanie katalogów z innego papieru okładkowego niż został finalnie użyty przez wykonawcę, a zatem wykonanie dzieła było niezgodne z umową. Tym nie mniej wbrew supozycji skarżącego brak było uzasadnionych podstaw ku temu by w tym zakresie obniżenie wynagrodzenia jakiego dokonał sąd I instancji miało obejmować jakiegokolwiek inne współczynniki niż różnicę cen pomiędzy materiałem przewidzianym w umowie, a tym z jakiego wykonano ostatecznie okładki katalogów. Bezsprzecznym w ocenie tutejszego Sądu pozostaje, iż aby określić o ile wynagrodzenie ma zostać obniżone należy porównać stan dzieła dotkniętego wadami z hipotetycznym stanem w którym wady by nie występowały. Tego rodzaju porównania niewątpliwie dokonał sąd I instancji posiłkując się przy tym opinią powołanego w sprawie biegłego, który określił cenę papieru z jakiego zostały wykonane okładki w stosunku do wartości tego jaki miał być pierwotnie wykorzystany, co pozwoliło na ustalenie tego o ile należne powodowi wynagrodzenie winno zostać proporcjonalnie obniżone z uwagi na użycie tańszego materiału. Jeżeli natomiast zdaniem skarżącej z uwagi na wykorzystanie tańszego zamiennika wartość zamówienia miała ulec dalszemu stosunkowemu obniżeniu to winien naprowadzić dalsze twierdzenia i dowody na tą okoliczność, które tezę tą w jakikolwiek sposób mogłyby potwierdzić, wskazując na potrzebę dalszej modyfikacji wielkości wynagrodzenia w postulowanym stosunku tj. o dalsze 15.000 zł. Tego rodzaju aktywności pozwana jednakże nie podjęła, co czyni podnoszone przez nią w tej materii twierdzenia gołosłownymi. Ubocznie już tylko nadmienić wypada, iż jak wynika z ekspertyzy rzeczoznawcy powołanego w procesie zastosowany przez powoda karton ozdobny na wykonanie okładki nie ustępuje walorami technicznymi w niczym temu jaki miał być zgodnie z umową pierwotnie wykorzystany, oba papiery są szlachetnymi materiałami, a użycie kartonu z jakiego wykonano okładki nie obniża ich wartości funkcjonalno-estetycznych. W tych zatem okolicznościach należy stwierdzić, iż wykorzystanie zamiennika papieru P. 330 nie doprowadziło do jakiegokolwiek obniżenia wartości dzieła pod względem jakościowym czy estetycznym w związku z czym stosunkowe obniżenie wynagrodzenia wyłącznie przy uwzględnieniu różnicy cenowej wykorzystanych materiałów było jak najbardziej uzasadnione i celowe. Trudno zrozumieć na czym zasadza się pogląd o braku po stronie pozwanej świadomości istnienia wad dzieła uprawniających ją do jego nieprzyjęcia. Wszak jak ujawniły wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego zamawiający zaakceptował próbne wydruki spornych katalogów jak również był w pełni świadomy, iż ich okładki zostaną wykonane z innego materiału niż ten przewidziany w pierwotnym zamówieniu i mimo tej wiedzy jeszcze przed wydaniem mu dzieła od jego przyjęcia się nie uchylił, dokonując wszak jego odbioru, co potwierdziło przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe. Odbiór ten co również wprost wynika z treści uzasadnienia wyroku nie pozbawił jednakże skarżącej prawa obniżenia wynagrodzenia w odpowiednim omówionym wyżej stosunku czemu dano jasny wyraz w treści zaskarżonego orzeczenia. Oczywistym jest też, iż z uwagi na fakt niewłaściwego wykonania zobowiązania przez wykonawcę skutkującego brakiem legitymowania się przez dzieło cechami czy parametrami ustalonymi przez strony tego rodzaju umowy zamawiający może domagać się m.in. obniżenia wynagrodzenia. Tym nie mniej co przez cały czas zdaje się uchodzić uwadze apelującej, zamawiający może żądać obniżenia wynagrodzenia w odpowiednim stosunku, do ustalenia którego koniecznym jest porównanie wartości dzieła obciążonego wadami z wartością dzieła jakiego ze względu na treść umowy zamawiający miał prawo oczekiwać. W niniejszej sprawie owa wartość wykonanego dzieła z uwagi na to, że zachowało ono swe walory funkcjonalno- użytkowe jak również i jakościowe w stosunku do tego, które było przedmiotem zamówienia wymagała korekty jedynie o sumę równowartości różnicy ceny w użytym finalnie materiale okładkowym (który był tańszy niż ten wynikający z zamówienia) oraz 1% wartości wynagrodzenia wynikającego z ujawnionej - niezauważalnej w istocie dla osób postronnych-wady tzw. hotstampingu, która w takiej jedynie proporcji obniżała wartość całego dzieła. Wbrew supozycji autora apelacji Sąd Rejonowy w ramach modyfikacji należnego stronie powodowej wynagrodzenia słusznie nie uwzględnił rzekomych kosztów i strat wizerunkowych strony pozwanej jakie miały wiązać się z nieprawidłowym i niezgodnym z zamówieniem wykonaniem zamówienia. Przede wszystkim bowiem owe ewentualne koszty czy też straty o jakich wspomina pozwana nie mogą być zgłaszane w ramach uprawnień z rękojmi za wady dzieła o jakich stanowi art. 637 § 2 kc dotyczących żądania obniżenia wynagrodzenia, lecz co najwyżej w ramach reżimu odpowiedzialności odszkodowawczej stosownie do znajdującego, na mocy art. 638 kc, zastosowania art. 566§ 1 kc uprawniającego zamawiającego do domagania się naprawienia szkody powstałej wskutek istnienia wad dzieła (obok uprawnienia obniżenia wynagrodzenia). Tego rodzaju roszczeń odszkodowawczych z tytułu nienależytego zrealizowania umowy pozwana jednak w niniejszym procesie nie zgłosiła, ograniczając się na domaganiu się wyłącznie obniżenia wynagrodzenia z tytułu zaistniałych wad dzieła.

W tym stanie rzeczy, mając na uwadze wyżej poczynione rozważania i dzieląc zaprezentowane przez Sąd Rejonowy stanowisko, apelację na podstawie art. 385 kpc, jako niezasadną należało oddalić. O kosztach postępowania w instancji odwoławczej orzeczono na podstawie art. 98 kpc w związku z art. 108 § 1 kpc i art. 391 § 1 kpc.

E. K. R. T. B. G.